

การวิเคราะห์ความสามารถในการคงอยู่ของกองทุนชราภาพในภาคเอกชน 2542 - 2571

นาย ภาวิต กองแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-768-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ANALYSIS OF SUSTAINABILITY OF PENSIONS FUND IN PRIVATE SECTOR
DURING 1999 - 2029

Mister Pawit Kongkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics in Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-768-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ความสามารถในการคงอยู่ของกองทุนชราภาพในภาคเอกชน 2542 - 2571

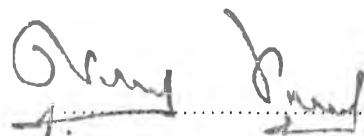
โดย นาย ภาวิศ กองแก้ว

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

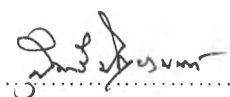
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา สุวรรณแสง จันเจริญ

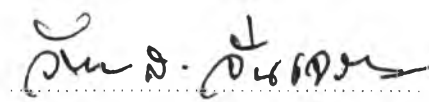
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวณีย์ สุรเสียงสังข์

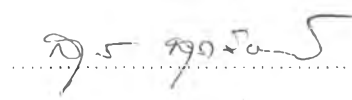
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

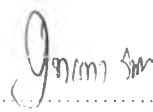
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

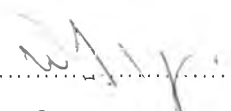
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ปิตยานนท์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา สุวรรณแสง จันเจริญ)

 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวณีย์ สุรเสียงสังข์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. หุทรกมล รัชวร)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พิษณุเดช เจริญจักร)

ภาวิต กองแก้ว : การวิเคราะห์ความสามารถในการคงอยู่ของกองทุนชราภาพในภาคเอกชน 2542 - 2571 (THE ANALYSIS OF SUSTAINABILITY OF PENSION FUND IN PRIVATE SECTOR DURING 1999 - 2029) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. วัฒนา สุวรรณแสง จันเจริญ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.สุวณีย์ สุรเสียงสังข์ , 86 หน้า, ISBN 974-331-768-6

การดำเนินการของกองทุนชราภาพ เป็นลักษณะของการจ่ายเงินสมทบโดยกำลังแรงงานที่เป็นผู้ประกันตนในกองทุนชราภาพ เพื่อให้กองทุนจ่ายประโยชน์ทดแทนแก่ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุ โดยแนวโน้มของการมีอายุยืนยาวขึ้นของประชากรเนื่องจากการสาธารณสุขที่ก้าวหน้าทำให้เป็นภาระของกองทุนในด้านการจ่ายประโยชน์ทดแทน ในอีกด้านหนึ่งคือการลดลงของกำลังแรงงานเนื่องด้วยการวางแผนครอบครัวที่มีประสิทธิภาพและการใช้ระยะเวลาในการศึกษายาวนานขึ้น อันจะทำให้จำนวนผู้ประกันตนในกองทุนชราภาพลดลง จึงได้ทำการศึกษาถึงความคงอยู่ของกองทุนชราภาพ ในช่วงระยะเวลาการศึกษา 30 ปี คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2571 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้กองทุนชราภาพมีเสถียรภาพ

การศึกษานี้ได้ใช้ปริมาณเงินกองทุนชราภาพในแต่ละปี เป็นตัวชี้วัดถึงสถานภาพความคงอยู่ของกองทุนชราภาพ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่างด้านรายรับ และด้านรายจ่ายของกองทุนชราภาพในแต่ละปี โดยมีสมมติฐานในการศึกษาด้านต่าง ๆ 3 ด้าน กล่าวคือ สมมติฐานด้านการจ่ายเงินสมทบ สมมติฐานด้านผลตอบแทนจากการลงทุน และสมมติฐานด้านประโยชน์ทดแทน ผลการศึกษา พบว่าในกรณีของการจ่ายเงินสมทบในอัตราร้อยละ 1 ณ ระดับผลตอบแทนจากการลงทุนระดับปานกลาง และประโยชน์ทดแทนระดับปกติ ว่าปริมาณเงินกองทุนชราภาพจะติดลบในปี พ.ศ. 2571 เป็นปีแรก และถ้าปรับอัตรารายจ่ายเงินสมทบให้มากกว่าเดิม จากร้อยละ 1 เป็นร้อยละ 1.5 และ 2 นั้น จะพบว่ากองทุนสามารถคงอยู่ได้โดยปริมาณเงินกองทุนชราภาพไม่ติดลบในช่วงระยะเวลาการศึกษา อย่างไรก็ตามอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการคงอยู่ของกองทุนชราภาพ โดยที่ในกรณีของสมมติฐานการจ่ายเงินสมทบร้อยละ 1 ณ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนระดับสูง และประโยชน์ทดแทนระดับปกติ นั้น กองทุนสามารถที่จะคงอยู่ได้ โดยมีได้มีปริมาณเงินติดลบแต่อย่างใด ดังนั้นจึงควรมีการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพเพื่อความคงอยู่ของกองทุนชราภาพในระยะยาว

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C860244

ECONOMICS

: MAJOR

KEY WORD: Fund money supply, Sustainability of the Fund.

PAWIT KONGKAEW : THE ANALYSIS OF SUSTAINABILITY OF PENSIONS FUND IN PRIVATE SECTOR DURING 1999 – 2029. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WATTANA S. JANJAROEN, Ph.D. THESIS COADVISOR : ASSIST. PROF. SUWANEE SURASIENGUNK, Ph.D. 86pp. ISBN 974-331-768-6

The Function of Pension Fund is for worker to insure themselves through the fund for their future return benefits at the time when they retire. The incremental reimbursements burden on the fund to accelerate in line with the longer life-span effected by more advanced health care ,a declining workforce frittered by more efficient family-planning , and prolonged education system. These factors will reduce number of new insurers. The aforementioned reasons induce the analysis of the sustainability of the pension fund, by studying it over the period of 30 years from 1999 to 2019 . The aim of the study is to create a guide for appropriate way for the government to design both short-term and long-term sustainability of the fund.

The study use the amount of the Fund money supply in each year as an indicator measuring the Fund's sustainability provide that three assumptions are adopted including , assumption on disbursements, on returns from investment and on returned benefits. In the case of 1% disbursement rate at the medium level of investment's return and normal returned benefit, the study found that the Fund's money supply will show the first negative sign in 2019. Besides, if the disbursement rate is adjusted to increase to 1.5 or 2%, the study discovered that the sustainability of the Fund, showed no negative sign during the designed period of study. However, returns from investment is important factor for sustainability of the Fund. As a result the study does suggest the efficiency of the fund's management for the long-term sustainability of the Fund.

ภาควิชา..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา..... เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากความช่วยเหลือและเอาใจใส่ของ รองศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา สุวรรณแสง จันเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวาทน์ สุรเสียงสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่านคอยดูแล แนะนำ และแก้ไขความบกพร่องที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์นี้ อีกทั้งเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างมาก นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ปิตยานนท์ ที่คอยสละเวลา แนะนำด้วยดีตลอดมา รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. พุทธกาล รัชทร และอาจารย์ ดร. พิษณุเศส เจริญชาติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมาก

นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่กองวิชาการและแผนงาน สำนักงานประกันสังคม เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูล และต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะเศรษฐศาสตร์ทุกท่าน ที่คอยช่วยอำนวยความสะดวก รวมถึงเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทั้งหลาย ที่คอยช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ท้ายสุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี และหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของผู้อื่นต่อไป หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ภาวิต กองแก้ว

เมษายน 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.5 คำนิยามศัพท์	5
2. วรรณกรรมปริทัศน์.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ	6
2.2 การประกันคุณภาพในประเทศต่าง ๆ.....	9
2.3 การประกันคุณภาพในประเทศไทย.....	26
3 วิธีการศึกษา.....	32
3.1 รายรับของกองทุนคุณภาพ	32
3.2 รายจ่ายของกองทุนคุณภาพ	33
3.3 วิธีการศึกษา.....	34
3.4 สมมติฐาน.....	43
4. การวิเคราะห์สถานภาพกองทุนคุณภาพ	46
4.1 ด้านรายรับของกองทุนคุณภาพ.....	47
4.2 ด้านรายจ่ายของกองทุนคุณภาพ.....	50
4.3 ปริมาณเงินของกองทุนคุณภาพ	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการศึกษา.....	56
5.1 ผลการศึกษา	56
5.2 ข้อเสนอแนะ	58
รายการอ้างอิง.....	60
ภาคผนวก.....	62
ประวัติผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	ลักษณะโครงการประกันชราภาพในประเทศต่าง ๆ และสัดส่วนของผู้เข้าร่วมโครงการ..... 10
ตารางที่ 2.2	สัดส่วนกองทุนชราภาพต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศต่าง ๆ 11
ตารางที่ 2.3	อัตราการจ่ายเงินสมทบของประเทศต่าง ๆ 14
ตารางที่ 2.4	ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบของประเทศต่าง ๆ 16
ตารางที่ 2.5	อายุการรับบำนาญของประเทศต่าง ๆ 18
ตารางที่ 2.6	รูปแบบการคุ้มครองกรณีชราภาพในประเทศต่าง ๆ 20
ตารางที่ 2.7	แผนงานขยายความคุ้มครองของสำนักงานประกันสังคม 30
ตารางที่ 4.1	จำนวนแรงงาน จำนวนผู้ประกันตน และอัตราร้อยละของผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน 46
ตารางที่ 4.2	จำนวนเงินที่จ่ายสมทบ จำแนกตามร้อยละการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน..... 47
ตารางที่ 4.3	ผลตอบแทนการลงทุนในระดับปานกลาง จำแนกตามอัตราการเก็บเงินสมทบ 48
ตารางที่ 4.4	รายรับรวมของกองทุนชราภาพในแต่ละปี จากการจ่ายเงินสมทบร้อยละ 1 ณ ระดับผลตอบแทนต่าง ๆ 49
ตารางที่ 4.5	รายรับรวมของกองทุนชราภาพในแต่ละปี จากการจ่ายเงินสมทบร้อยละ 1.5 ณ ระดับผลตอบแทนต่าง ๆ 49
ตารางที่ 4.6	รายรับรวมของกองทุนชราภาพในแต่ละปี จากการจ่ายเงินสมทบร้อยละ 2 ณ ระดับผลตอบแทนต่าง ๆ 50
ตารางที่ 4.7	ประโยชน์ทดแทนกรณีต่าง ๆ ณ อัตราการจ่ายเงินสมทบร้อยละ 1 51
ตารางที่ 4.8	ประโยชน์ทดแทนทั้งหมด จำแนกตามอัตราการจ่ายเงินสมทบและระดับประโยชน์ทดแทน..... 52
ตารางที่ 4.9	ปริมาณเงินกองทุนชราภาพ จำแนกตามการจ่ายเงินสมทบ ณ ระดับผลตอบแทนการลงทุนปานกลาง และระดับประโยชน์ทดแทนปกติ 53

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10	ปริมาณเงินกองทุนชราภาพเปรียบเทียบตามอัตราการจ่ายเงินสมทบ และประโยชน์ทดแทน ณ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปานกลาง.....54
ตารางที่ 4.11	ปริมาณเงินกองทุนชราภาพเปรียบเทียบตามอัตราการจ่ายเงินสมทบ และประโยชน์ทดแทน ณ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปานกลาง.....55